

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00188
Arkivkode
Saksbehandler Line Langseth Bakkum

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Gjøvik menighetsråd 2015-2019	07.06.2017	36/17

Høringsuttalelse fra Gjøvik menighet vedrørende nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøtet

Gjøvik menighetsråd 2015-2019 har behandlet saken i møte 07.06.2017 sak 36/17

Møtebehandling

Rådet drøftet saken nøye. Det er en stor sak der det er vanskelig å se konsekvenser av alle valg man gjør i høringen. Rådet ble enige om en felles uttalelse som sekretær sender etter å ha sendt protokollen til rådet og fått tilbakemelding på formuleringer.

Vedtak

Gjøvik menighetsråd vedtar å sende følgende høringsuttalelse:

Da Den Norske Kirke (DNK) ble et eget rettssubjekt fra 1. januar 2017 ga samtidig Stortinget svært tydelig føringer at DNK måtte jobbe for økt demokrati. **Denne føringen er det viktig å være klar over – og ha med seg – i valgordningen.**

2.1 Valgordning for leke medlemmer til Bispedømmeråd og Kirkemøtet:

Gjøvik mh-råd mener det skal være direkte valg og at denne ordningen skal gjelde for hele landet

Begrunnelse: Gjøvik mh-råd mener ordningen tydeliggjør at alle medlemmer av DNK (ikke bare menighetsråd og andre organ) får innflytelse på valget og resultatet blir raskt tilgjengelig. Ønske om direkte valg er likevel avhengig av svaret vi gir på neste punkt.

2.2 Flertalls- eller forholdstallsvalg:

1. Beholde dagens ordning (forskjellig i bispedømmene)
2. Ordning med nominasjonskomiteens liste og andre lister – samme frist
3. Ordning med flere lister – intensjonsfrist og listefrist og med nominasjonskomiteens liste i tillegg hvis det ikke kommer andre lister
4. Ordning med flere lister – intensjonsfrist og listefrist – uten nominasjonsliste
5. Andre forslag

Gjøvik mh-råd ønsker en valgordning der det er intensjonsfrist og listefrist, men at det uansett skal være en nominasjonskomite

Begrunnelse: Gjøvik mh-råd mener dette alternativ stimulerer til et åpent og levende kirkedemokrati. Det gir velgerne reelle alternativ og ligner andre offentlige valg. Ordningen gir også størst mulighet for et forholdstallsvalg i og med at nominasjonskomiteens liste etableres.

2.3 Finansiering – generelt:

I høringsforslaget forutsetter Kirkerådet at det fortsatt blir off. tilskudd til kirkelige valg. Gjøvik mh-råd påpeker at Kirkerådet **må** gi tilskudd til kirkelige valg uavhengig om Kirkerådet blir tilført ekstra off. tilskudd eller ikke.

For å sørge for en kostnadseffektiv og miljøvennlig distribusjon av valgmateriell forventer Gjøvik mh-råd at dette gjøres fra sentralt hold. På den måten kan man f.eks sende ut *en* postsending med materiell i stedet for at hver aktør / nominasjonsgruppe skal sende ut sitt eget valgmateriell.

2.3 Finansiering – tilskuddsordning:

1. Tilskudd til nomineringsgrupper i intensjons- og valgfase
2. Tilskudd til nomineringsgrupper og aktører etter søknad til Kirkerådet

Gjøvik mh-råd ønsker alternativ 1 – Tilskudd til nomineringsgrupper i intensjons- og valgfase. Gjøvik mh-råd ønsker også å presisere følgende: Hvis det viser seg at gruppen / aktøren som mottar støtten, *ikke* klarer å stille liste skal kun beløpet som *ikke* er benyttet betales tilbake.

Begrunnelse: Ordningen er betydelig mindre byråkratisk både for gruppene/aktørene og Kirkerådet enn ordning med søknad til Kirkerådet. Å kreve at hele støttebeløpet skal betales tilbake hvis man ikke lykkes med å stille liste, kan føre til at det demokratiske mangfoldet reduseres

2.4 Personvalgeregler

Gjøvik mh-råd mener at

- det fortsatt skal være mulig å gi tilleggs stemmer, men begrenset til tre
- det ikke skal være mulig å stryke kandidater fra lister
- det ikke skal innføres sperregrense
- det skal innføres mulighet for stemmetillegg / kumulering

Begrunnelse:

- Å begrense antall tilleggs stemmer til tre gjør det vanskeligere for et mindretall å oppnå et resultat ved systematisk retting
- Å ikke kunne stryke kandidater er i tråd med regelverket for kommune- og fylkestingsvalg
- Dagens ordning videreføres. Den er lite ressurskrevende og er ikke til hindre for den demokratiske prosessen
- Mulighet for stemmetillegg / kumulering vil gi de som setter opp listen mulighet til å påvirke valget slik at de personene som man primært ønsker valgt, får flest stemmer. Det sørger også for at de personene som har valgt å stå på listen men som allikevel ikke ønsker å bli valgt («listefyll») har mindre sjans for å bli valgt

2.5 Valgkretser og stemmegrenser

Gjøvik mh-råd mener det *ikke* skal åpnes for å kunne stemme i annet sokn på valgdagen. Rådet vil likevel presisere at det i de tilfellene det er ulike grenser for den andre offentlige valget og kirkevalget må det legges til rette for at kirkevalget kan foretas på samme sted som det andre valget.

Begrunnelse: Gjøvik mh-råd mener dette vil gi et åpenbart merarbeid uten at det fremmer den demokratiske prosessen. Samtidig vil en ordning der velgerne må reise på to steder for å avgi stemme valgdagen, føre til at mange lar være å stemme på kirkevalget.

3.2 Stemmerett og manntall

Gjøvik mh-råd støtter forslag om at det innføres skjæringsdato 30. juni og at stemmerettsdatoen settes til 1. september. Gjøvik mh-råd er usikker på om det er behov for et eget manntall for prester og leke kirkelige ansatte og ber om at nyttigheten av dette

vrderes før det innføres. Det er også viktig å legge til rette for forhåndsstemming fra samme dato som det andre valget, der man kan få til det uten for store kostnader.
Begrunnelse: Gjøvik mh-råd mener innføring av skjæringsdato er i tråd med andre offentlige valg, noe som bør være viktig for DNK. Innføring av eget manntall virker noe unødvendig byråkratisk. Tidlig forhåndsstemming er ikke minst aktuelt for studenter.

4.2.1 Registrering av nomineringsgrupper

Gjøvik mh-råd er enige i fremstillingen beskrevet i 4.2.1 og presiserer viktigheten av å gi listen som eventuelt etableres av en nominasjonskomite til bispedømmerådet et annet navn enn Nominasjonskomiteens liste

4.2.4 Stemmesedler og mandatfordeling

Gjøvik menighetsråd er *ikke* enige i anbefalingen fra Kirkerådet og ber om at ordningen i 2015 videreføres.

Begrunnelse: Å ha en sentral utsendelse av informasjon, uansett valg, vil være det mest effektive totalt sett for Den Norske Kirke (DNK). Det vil også gjøre at DNK fremstår helhetlig og tidsriktig. En sentral utsendelse av informasjon vil gjøre det lettere å overholde alle krav og regler knyttet til valgmateriell. Det vil også være den mest miljøvennlige løsningen.

6.1.3 Opptellingsprosedyrer - lister

Ved opptelling anbefaler Gjøvik mh-råd sterkt at listene sorteres i grupper og i rettet og urettet versjon ved første gangs gjennomgang.

Begrunnelse: Dette er en effektiv måte å sortere listene på og vil føre til at valgresultatet er tidlig klart.

7.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatet forutsettes det at det ytes ekstra bevilgning fra Stortinget for å dekke utgifter til Kirkevalget. Det er uklart hva Kirkerådet mener hvis forutsetningen *ikke* blir oppfylt. Gjøvik mh-råd presiserer at Kirkerådet må sørge for at Kirkelige valg blir gjennomført på en demokratisk måte med godt demokratisk mangfold uavhengig om det ytes ekstra bevilgning fra Stortinget.

Begrunnelse: Den Norske Kirke (DNK) mottar hvert år store overføringer fra Staten. Stortinget har tydelig signalisert det er opp til DNK og forvalte disse midlene rett for å oppfylle Stortingets forventninger til DNK (og andre trossamfunn), blant annet til gjennomføring av demokratiske valg.

Andre tilbakemeldinger som Gjøvik mh-råd mener er viktig å påpeke:

Opptellingsprosedyrer – personstemmer ved flertallsvalg

Ved opptelling av personstemmer ved flertallsvalg anbefaler Gjøvik mh-råd sterkt at kun de første x^1 personene på listen telles. ($^1 x$ er det antall personer som skal velges inn (faste medlemmer + vara). Hvis det er 8 faste og 4 vara (x er da 12) og det er 18 navn på listen skal bare de 12 første telles opp.)

Begrunnelse: Hvis alle personene på listen blir telt med hver gang, er det i realiteten kun de listene med endringer som har påvirkning på valgresultatet. Et tenkt, uheldig, resultat er da at på *en* av alle listene har personen nederst på listen fått en ekstra stemme. Denne personen vil da få flest stemmer.

Felles valgeregler for menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Gjøvik mh-råd ser det som positivt at man i størst mulig grad forsøker å få samme valgeregler for menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet. Menighetsrådet vil samtidig påpeke at det er viktigere med klare ikke-felles regler som fremmer demokratiet enn felles regler som vanskeliggjør den demokratiske prosessen.

Forutsetninger om uendret Kirkelov

Høringsdokumentet tar som forutsetning at det ikke gjøres endringer i Kirkeloven. Gjøvik mh-råd mener en slik forutsetning virker ulogisk i og med at det er kjent at en ny lov for trossamfunn er på gang.